

2023

Activiteitenverslag

Observatorium Krediet en Schuldenlast vzw

Observatorium
Krediet en
Schuldenlast

Met de steun van

INHOUDSOPGAVE

04

Inleiding

05

Opdrachten, financieringsbronnen en diverse erkenningen

07

Institutioneel kader en team

11

Kerncijfers

12

Preventie van overmatige schuldenlast

17

Opleidingen

21

Analyses, studies en aanbevelingen

27

Interregionaal overleg

28

Online juridisch platform 'JuriObs'

29

Juridische follow-up

30

Juridisch advies aan particulieren en professionals

31

Evenementen

33

Vertegenwoordigingen, tussenkomsten en partnerschappen

40

Digitale communicatie

42

Persoverzicht

2023 was een druk en vruchtbaar jaar voor het Observatorium. Op elk gebied kwamen er projecten bij. Het was op veel vlakken een bijzonder jaar: er werden heel wat voorontwerpen van wet voorgesteld over zaken waarvoor het Observatorium bevoegd is, al werden er maar weinig goedgekeurd; het thema consumentenkrediet was het onderwerp van een onuitgegeven interdisciplinaire studie en een federaal colloquium; we gingen samenwerken met uitgeverij Kluwer rond het thema 'schulden van koppels'; het Observatorium kwam twee keer tussenbeide tijdens conferenties in Parijs, samen met de Banque de France en andere schuldenexperts uit België en Frankrijk; we organiseerden verschillende opleidingen bij de lancering van JustRestart.

In 2023 kon het Observatorium twee financieringen in de wacht slepen voor projecten rond financiële voorlichting en het voorkomen van overmatige schulden.

Binnen het nieuwe ESF-programma (2022-2025) werd een project gesubsidieerd dat aansluit op de twee vorige programma's. Daarbij werden ook innovatieve aspecten geïntroduceerd om aan nieuwe noden te beantwoorden die het gevolg zijn van de verschillende crisissen.

Dankzij de steun van de Koning Boudewijnstichting kunnen we in 2024 beginnen met de technische ontwikkeling van een virtuele escape game.

Het team van het Observatorium heeft nog maar eens zijn veerkracht bewezen. Onze vzw heeft aangetoond hoe belangrijk onze opdrachten zijn en heeft bewezen dat we een essentiële dienst aan de maatschappij leveren. Uit onze comfortzone treden en zo goed mogelijk aan de noden van particulieren en professionals voldoen, dat is en blijft het devies.

Dit verslag geeft een overzicht van de activiteiten van de vzw in 2023.

Het is opgebouwd rond de vijf hoofdopdrachten van de vzw: onderzoek, opleiding, preventie, expertise en advies voor professionals en particulieren.

Opdrachten, financierings- bronnen en erken- ningen

Het doel van de vereniging is het organiseren van activiteiten op het vlak van research, opleiding, voorlichting en preventie over financiële diensten aan particulieren (met name krediet), financiële vorming en (overmatige) schuldenlast.

Dit zijn onze belangrijkste opdrachten:

- de productie en publicatie van gegevens en juridische, sociologische, economische en statistische studies die direct of indirect verband houden met de financiële diensten voor particulieren (met name krediet), consumptie en financiële vorming en (overmatige) schulden;
- het opstellen van aanbevelingen, ondersteuning bij de besluitvorming en evaluatie van het beleid overeenkomstig ons doel;
- het organiseren van opleidingen die gericht zijn op financiële vorming, kredieten en (overmatige) schulden;
- het organiseren van informatiecampagnes en acties om overmatige schulden te voorkomen en opleidingen over het budgetbeheer van gezinnen, kredieten en (overmatige) schulden.

De vereniging doet niet aan schuldbemiddeling.

De vereniging doet niet aan schuldbemiddeling.

Sinds 2004 werkt het Observatorium voor het opstellen en uitgeven van het kwartaaltijdschrift **Les Échos du Crédit et de l'Endettement** met het agentschap Alter samen. We zitten samen de vergaderingen van het redactiecomité voor.

Sinds 2008 is het Observatorium is door de Belgische overheid erkend als wetenschappelijke instelling. In 2023 werd de vzw gefinancierd door:

- het Waals Gewest (via de minister van Sociale Actie en Gezondheid);
- het Europees Sociaal Fonds (ESF).

De vzw komt ook in aanmerking voor APE-punten.

Dit zijn de opdrachten die het Observatorium voor het Waals Gewest uitvoert¹:

- verzamelen en verwerken van de **statistische gegevens** over overmatige schulden;
- onderzoeken van de evolutie van de Belgische en Europese **wetgeving** en **rechtspraak**;
- bestuderen van de **praktijken** op het vlak van krediet en daarmee verwante problemen;
- helpen bij het **voorkomen** van overmatige schulden door alle nuttige informatie te verspreiden onder particulieren en professionals uit de sectoren van de sociale actie en kredieten;
- elk jaar een **programma** opstellen van gespecialiseerde opleidingen en bijscholingen voor de schuldbemiddelaars;
- het secretariaat verzekeren van het **Comité voor de coördinatie** van de preventieacties voor en de strijd tegen overmatige schulden;
- een **jaarverslag** opstellen over de evolutie van de (overmatige) schulden van Waalse gezinnen.

De vzw zorgt voor de update en het beheer van het deel over de preventie van overmatige schulden en kredieten op de **digitale portaalsite** van het Waals Gewest.

De vzw geeft gratis en persoonlijk **juridisch advies** aan particulieren en professionals uit de sector van de sociale actie en van de kredieten.

De opdrachten die worden toegewezen door de subsidiërende Europese overheden (Waalse cofinanciering) zijn gericht op het voorkomen van overmatige schulden en het ontwikkelen van tools voor twee doelgroepen: mensen die sociaal of professioneel willen (re)-integreren en mensen die hun werk kwijt zijn.

Institutioneel kader en team

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter

Vincent Magnée, directeur, Nationale Bank van België

Vicevoorzitter

- Belgische Vereniging voor Consumentenonderzoek en Expertise (ASBLAB-REOC), vertegenwoordigd door **Leen De Cort**, algemeen secretaris
- **Gérald Bogaert**, bestuurder-directeur, Europabank (tot 28/06/2023)
- Cofidis, vertegenwoordigd door **Patrick Delcambre**, Human Resources and Legal Director (vanaf 28/06/2023)

Penningmeester

Jean-Marc Delporte, voorzitter, Hoge Raad voor de Economische Beroepen

Bestuurders

- Agricall Wallonie vzw, vertegenwoordigd door **Marie Van de Putte**, juriste
- OCMW Charleroi, vertegenwoordigd door **Véronique Pisano**, verantwoordelijk voor de schuldbemiddelingsdienst.
- OCMW Herstal, vertegenwoordigd door **Gaëlle Parrado Carmona**, dd. hoofdmedewerkster
- OCMW Silly, vertegenwoordigd door **Emilie Libberecht**, maatschappelijk werkster, schuldbemiddelaar
- **Bertel De Grootte**, professor, Univeriteit Gent, Department of Public Governance, Management and Finance
- **Robert Geurts**, eredirecteur-generaal, FOD Economie
- Cofidis vertegenwoordigd door **Patrick Delcambre**, Human Resources and Legal Director
- Beroepsvereniging van het Krediet, vertegenwoordigd door **Ivo Van Bulck**, algemeen secretaris
- UVCW - Federatie van OCMW's, vertegenwoordigd door **Gilles Goeminne**, schuldbemiddelaar, OCMW Soignies
- Verbraucherschutzzentrale V.o.G., vertegenwoordigd door **Marie-Christine Calmant**, juriste

OVERIGE LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING

- **Christophe Bedoret**, adviseur, arbeidshof Bergen
- **Gérald Bogaert**, administrateur-directeur, Europabank
- **Michel Forges**, advocaat, Faber Inter
- **Constantina Papamarinou**, regionaal adjunct-secretaris, FGTB Charleroi & Sud Hainaut
- **Mikaël Petitjean**, professor, UCL en UCL Mons
- **Gert Straetmans**, professor, Universiteit Antwerpen Rechtsfaculteit
- **Martine T'Jampens**, algemeen directeur, Contentia

HET TEAM

DIRECTIE

Caroline Jeanmart
Directrice

ADMINISTRATIEF TEAM

Sylvie Dehanne
Management Assistant

Aurélie Jourdain
PR-medewerkster

SOCIAAL-ECONOMISCH TEAM

Caroline Jeanmart
Sociologe, onderzoekster

Elisa Dehon
Economiste, onderzoekster

JURIDISCH TEAM

Stéphane Faivre
Juriste, onderzoeker
(sinds 15/05/2023)

Virginie Sautier
Juriste, onderzoekster

Sabine Thibaut
Juriste, onderzoekster

Christelle Wauthier
Juridisch medewerkster

TEAM PREVENTIE OVERMATIGE SCHULDENLAST

Aurélie Jourdain
Onderzoekster preventie

Dorian Michel
Onderzoeker preventie

HET JAAR 2023

9

personeelsleden of 8,7 VTE's

570

juridische adviezen

137

preventieacties

met **988** deelnemers

38.807

bezoekers portaalsite overmatige schuldenlast

53

halve dagen en **28** volle dagen opleiding voor de schuldbemiddelingssector, goed voor:

745 deelnemers

met **10** externe experts

colloquium **170** deelnemers

1

adviezen en aanbevelingen

4

documenten in JuriObs

497

analyses, artikels en publicaties

26

Delen van expertise met **8** instanties

Herhaalde deelname aan **10** comités van experts of werkgroepen

Preventie van overmatige

Het voorkomen van overmatige schulden is een belangrijke opdracht voor het Observatorium. We willen de bevolking, vooral de kwetsbaarste gezinnen, informeren over de risico's van te veel schulden.

Het team doet dit op vijf verschillende manieren:

- groepssessies organiseren waarin deelnemers bewust worden gemaakt van en worden geïnformeerd over geldkwesties;
- preventietools ontwikkelen;
- onze expertise op al deze vlakken aan partners ter beschikking stellen;
- de Waalse portaalsite over overmatige schulden updaten en beheren
- juridisch advies geven (zie Juridisch advies aan particulieren en professionals).

1. EDUCFINS, FINANCIËLE VORMING BIJ INTEGRATIETRAJECTEN

Met de steun van het Europees Sociaal Fonds en Wallonië en in het raam van de programmatie voor 2022-2025 heeft het Observatorium een preventieproject op het getouw gezet voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of mensen die hun werk kwijt zijn. Het project wordt in twee regio's uitgerold: in Wallonië (behalve Waals-Brabant en de provincie Luxemburg) en in de provincie Waals-Brabant.

Het project heeft drie doelstellingen:

- informatie- en animatietools inzake financiële vorming ontwikkelen;
- groepssessies organiseren waarin deelnemers bewust worden gemaakt van en geïnformeerd worden inzake financiële vormen;
- onze expertise op deze vlakken ter beschikking stellen.

De groepssessies worden aangeboden in de vorm van een 'one shot' of een 'parcours' met meerdere vormingssessies.

Er wordt een waaier aan thema's behandeld: budget, hoe lees je een loonfiche, consumptie, krediet, energie, internetfraude, schuldinvoering, schuldbemiddeling...

In 2023 hebben we 137 groepssessies gehouden voor 988 mensen. Dit gebeurde in samenwerking met 34 partners:

- de dienstenchequebedrijven Coup de pouce Fleurusiens, Festa Services en A tout fer;
- de buurtregieën van Herstal, de la Dyle en Andenne;
- de organisaties voor sociaal-professionele integratie Archipel, Quelque chose à faire en de AID Val de Senne;
- de vzw Mode d'emploi in Charleroi, Namen, Lessen, Bergen en La Louvière;
- de OCMW's van Châtelet, Frameries en Bergen;
- het Collectif violence femme et exclusion in Luik;
- de opleidingscentra van Citéa, Funoc, MIREC en Perspectives;
- het Forem (Waals bureau voor vorming en begeleiding van werklozen) van Aarlen, La Louvière, Luik, Namen, Bergen, Doornik en Verviers via de Coup de Boost-afdelingen;
- het Forem van Luik, Charleroi, Nijvel via de reconversie-afdelingen van Makro, TNT Fedex en Logistic;
- de MOC (christelijke arbeidersbeweging) van Luik;
- Solidaris.

Getuigenissen :

"Een zeer nuttige opleiding voor mensen in nood."

"De opleiding opent je ogen op heel veel vlakken."

"Denk twee keer na voor je iets koopt, en vergelijk de prijzen."

"Ik heb onthouden dat je je budget moet plannen om rond te komen en je toekomst te vrijwaren."

137
sessies

988
deelnemers

2. FINANCIËLE VORMING – INFORMATIE EN BEWUSTMAKING

Observatorium organiseert preventieprojecten voor elk publiek over heel Wallonië. Daarbij hebben we twee hoofddoelen: het ontwikkelen van preventietools en het organiseren van sessies om mensen bewust te maken, te informeren en op te leiden.

In 2023 gaf het Observatorium informatiesessies bij zes partners:

- la maison de la Laïcité in Visé;
- de adviesraden voor senioren van Chaumont-Gistoux en Visé;
- het sociaal cohesieplan van Jalhay;
- de Ursulinenschool in Bergen;
- het atheneum Yvonne Vieslet in Marchienne.

3. WAALSE PORTAALSITE OVERMATIGE SCHULDEN

Het Observatorium is door Wallonië belast met het opzetten, bijwerken en beheren van de [portaalsite overmatige schuldenlast](#). Dit digitale portaal bestaat uit twee luiken. Het luik 'groot publiek' (online sinds 2012) wil personen met een vraag over een schuld, personen met financiële problemen of personen met overmatige schuldenlast en hun naasten advies en informatie geven. Het is de bedoeling om hen betrouwbare informatie te bezorgen en hen zo nodig door te verwijzen naar professionals die hen kunnen helpen.

De inhoud werd ook in 2023 bijgewerkt.

38.807 gebruikers bezochten de portaalsite. De pagina's over collectieve schuldbemiddeling, budgetbeheer, minnelijke schuldbemiddeling, sociale steun en juridische bijstand werden het vaakst geraadpleegd.

4. BROCHURE VOOR MENSEN DIE PROBLEMEN HEBBEN MET SCHRIFTELIJKE INFORMATIE

'Klassieke' verklarende brochures met veel tekst kunnen mensen afremmen die problemen hebben met schriftelijke informatie. Het Observatorium werkt sinds 2022 aan drie brochures waarin eenvoudig wordt uitgelegd wat minnelijke en gerechtelijke schuldbemiddeling inhouden. De brochures zijn bedoeld voor kansarme mensen of mensen met een beperkte leescompetentie. De brochures zullen worden aangevuld met podcasts op de site van het Observatorium. Ze zullen toegankelijk zijn via een QR-code zodat het doelpubliek deze vereenvoudigde informatie ook kan beluisteren.

De publicatie en de verspreiding van de brochures en de podcasts zijn voor 2024.

5. BEDENKEN VAN NIEUWE PREVENTIETOOLS

5.1. ESCAPE-ROOMSPEL

Samen met de referentiecentra en het CAMD (schuldbemiddelingscentrum) werkt ons preventieteam aan dit virtuele escape-roomspel. Het spel is in de eerste plaats bedoeld voor jongeren tussen 16 en 25 jaar, maar zal wellicht ook andere doelgroepen aanspreken. In het spel komen de verschillende budgetposten aan bod en ontdekken spelers hoe ze bepaalde uitgaven kunnen beperken en ze hun inkomsten kunnen verhogen.

Het escape-roomspel wordt idealiter begeleid door een preventiemedewerker en na het spel volgt een debriefing en een presentatie met enkele tips. Er wordt ook gewerkt aan een educatieve fiche zodat tussenpersonen (zoals docenten) het spel kunnen gebruiken en achteraf een debriefing kunnen houden met de spelers.

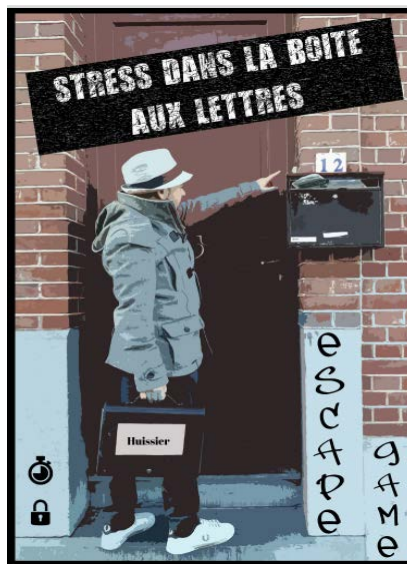
Eind 2023 ontving het Observatorium fondsen van het Fonds voor Financiële Geletterdheid van de Koning Boudewijnstichting om de ontwikkeling van dit spel financieel te steunen. De ontwikkeling en verspreiding van deze tool is voor 2024.

5.2. FYSIEK ESCAPESPEL

In 2023 heeft het Observatorium voortgewerkt aan de ontwikkeling van een 'fysiek' escapespel met als titel '**Stress in de brievenbus**'. Deze tool wil de spelers bewuster maken van begrippen als budget, krediet, betalingsachterstand, het ordenen van rekeningen en schuldenparcours. Deze tool zal in 2024 worden getest door een doelpubliek (jongeren van 16 tot 29 jaar) en in sessies worden voorgesteld.

Insteek van het spel:

"Stel je even voor: je leven loopt van een leien dakje. Je hebt een baan, een appartement en een fijn sociaal leven. Je doet je werk graag, je wordt goed betaald en je baas is best wel oké. Geen vuiltje aan de lucht. Op een dag komt een van je beste maten, Etienne, met een geweldig plan: zes maanden genieten op Tahiti! De kans van je leven! Tijd om onbetaald verlof te nemen en even later zit je al in het vliegtuig. Maar bij je terugkeer is niets nog zoals het was. Je was vergeten om je huisbaas over je uitstapje in te lichten. De rekeningen hebben zich opgestapeld... Je brievenbus puilt uit van de onbetaalde facturen. Bovendien (lieve help!) is er een deurwaarder onderweg om alles van waarde in beslag te komen nemen! Je hebt 45 minuten om je budget weer in evenwicht te krijgen en te voorkomen dat hij aanbelt!"

5.3. EEN AANTAL BUDGETTOOLS

Het team heeft nagedacht over de ontwikkeling van budgettools die we tijdens een aantal workshops willen voorstellen.

In 2023 is het team begonnen met de ontwikkeling van een kaartspel van het type 'spel waarin jij de held bent' om inzicht te bieden in begrippen als budget, financiële keuzes en de impact van die keuzes. Dit werk wordt in 2024 voortgezet.

6. VERSPREIDING VAN PREVENTIETOOLS

Een deel van de nieuwsbrief van het Observatorium is gewijd aan het voorkomen van overmatige schulden. De nieuwsbrief laat toe om alle informatie over acties van het Observatorium te verspreiden en om mensen op de hoogte te brengen van nieuwe preventietools, gebruikt door professionals uit de sector in Wallonië, Vlaanderen, Brussel en zelfs in het buitenland.

7. WEEK VAN DE CONSUMENT

In het raam van de week van de consument (van 13 tot 17 maart 2023) werd het Observatorium gevraagd om een infostand open te houden op de campus van de VUB. Een mooie gelegenheid voor het preventieteam om de studenten te informeren over financiële vorming en de risico's van consumentenfraude op het internet.

8. FEEST VAN DE BUURTREGIEËN

Naar aanleiding van de dertigste verjaardag van de Fédération des régions des quartiers (vereniging van buurtregieën) mocht het Observatorium ontmoetingen organiseren met professionals en stagiaires van de verschillende buurtregieën in het Waals Gewest. Die ontmoetingen vonden op 20 november 2023 plaats in het Bois du Cazier en boden ons de gelegenheid om het publiek bewust te maken van internetfraude en om ons project, onze tools en onze werkmethode voor te stellen.

Opleidingen

De kennis van het team over thema's zoals invordering van schulden, insolventieprocedures, overmatige schulden enz. wordt ingezet in opleidingen die het Observatorium organiseert. Voor bepaalde specifieke kwesties doet het een beroep op experts om actuele en relevante opleidingen te kunnen aanbieden.

1. OPLEIDINGSPROGRAMMA'S

Het Observatorium ontvangt subsidies van het Waals Gewest om een opleidingsprogramma voor schuldbemiddelaars uit te werken. Dit wordt voorgelegd aan een panel van professionals uit de schuldbemiddelingssector. Vervolgens wordt het ter goedkeuring aan de minister voorgelegd.

Het programma omvat verschillende soorten opleidingen:

- een gespecialiseerde opleiding schuldbemiddeling voor maatschappelijk werkers. Het gaat om een 8-daagse opleiding (of 16 halve dagen via videoconferentie), waarna de deelnemers hun attest kunnen behalen om als schuldbemiddelaar voor een erkende instelling te mogen werken;
- een gespecialiseerde opleiding schuldbemiddeling voor juristen en advocaten. De opleiding bestaat uit 6 modules, gespreid over 6 dagen (of 12 halve dagen via videoconferentie). Alle juristen en advocaten die willen werken voor of zich willen inschrijven bij een schuldbemiddelingsdienst, moeten deze opleiding volgen. Het Gerechtelijk Wetboek verplicht advocaten die als erkend schuldbemiddelaar willen benoemd worden ook om een gespecialiseerde opleiding te volgen. Het koninklijk besluit met de modaliteiten voor deze erkenning is echter nog niet goedgekeurd. In afwachting daarvan biedt het Observatorium de mogelijkheid aan advocaten die als schuldbemiddelaar benoemd zijn of benoemd willen worden, om deze opleiding ook te volgen, zodat ze zich op deze opdracht kunnen voorbereiden of hun kennis vervolmaken;
- de opleiding budgetbegeleiding, budgetbeheer en kennis van de deontologie voor maatschappelijk werkers. Maatschappelijk werkers die niet in het bezit zijn van een diploma maatschappelijk assistent, moeten deze opleiding volgen;
- bijscholingen over technische aspecten van schuldbemiddeling;
- bijscholingen over relationele aspecten van schuldbemiddeling;
- opleidingen voor begeleiders van steungroepen voor de preventie van schuldenoverlast.

Het programma van 2023 werd zowel fysiek in vier steden (Luik, Namen, Charleroi, Doornik) als in de vorm van een **videoconferentie** gegeven. Het ging om 53 halve en 28 volledige opleidingsdagen met in totaal **745 deelnemers**.

De gespecialiseerde opleidingen worden gegeven door externe experts of door een duo bestaande uit een jurist van het Observatorium en een externe expert. Die formule hanteren we op vraag van de sector. Bijscholingen worden verzorgd door een lid van ons team of door een externe expert. Het Observatorium werkte in 2023 in totaal met **tien externe experts** (advocaten, maatschappelijk werkers, psychologen enz.). **acht opleidingen** kwamen trouwens in aanmerking voor punten van **Avocats.be**.

Getuigenissen:

“De inhoud van de opleiding was heel interessant en voldeed aan mijn verwachtingen.”

“De docent gaf voorbeelden uit zijn professionele praktijk en dat was heel interessant.”

“Bedankt voor deze opleiding en de duidelijke voorbeelden. Dit zal ik in de praktijk goed kunnen gebruiken.”

“Interessant dat de theorie met concrete voorbeelden werd verduidelijkt.”

“In het algemeen vond ik het een uitstekende opleiding. Ik wil het hele team en het secretariaat bedanken.”

“Geweldig, echt topdocenten en een prima groep. Ik heb heel veel geleerd.”

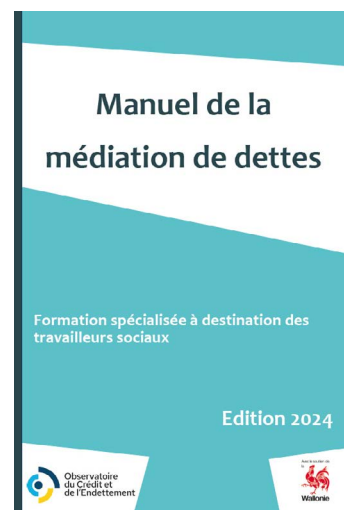
“Bedankt voor alles: de ontvangst, de docenten, de cursus, alles was perfect...”

2. HANDBOEK SCHULDBEMIDDELING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERKERS

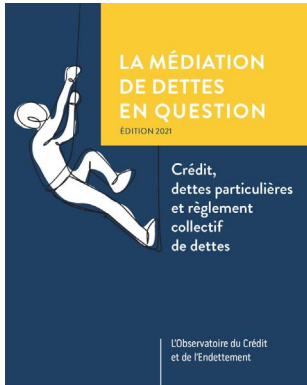
In 2018 stelde het Observatorium de eerste editie van het Handboek schuldbemiddeling voor, een unieke bron van informatie die kan worden gebruikt in alle gespecialiseerde opleidingen voor schuldbemiddelaars. Dit initiatief werd zeer gewaardeerd.

De **zesde editie**, opgesteld in 2023 (en gepubliceerd in 2024), is bijgewerkt op basis van de actualiteit, suggesties van deelnemers aan opleidingen en partners-lesgevers die de inhoud leveren. Alle deelnemers aan gespecialiseerde opleidingen ontvangen een exemplaar van dit handboek. Iedere geïnteresseerde professional kan het ook kopen.

3. REFERENTIEWERK VOOR ADVOCATEN EN JURISTEN

2019 vroeg uitgeverij Politeia het Observatorium om een referentiehandoek te schrijven voor juristen en advocaten die als schuldbemiddelaar optreden. Hoewel er veel bijdragen gewijd zijn aan de procedures voor de aanpak van overmatige schulden en aan de betrokken actoren, wou het team van het Observatorium toch ook een tool aanbieden waarmee de bemiddelaar op een duidelijke, precieze en intuïtieve manier antwoorden, informatie en standpunten kan terugvinden.

Dit werk heeft vooral betrekking op **het consumentenkrediet** en **het hypothecair krediet**, particuliere schulden (**behalve kredieten**) en **de collectieve schuldenregeling**. Het is een combinatie van theorie en **450 gerichte vragen** waarbij dieper wordt ingegaan op de specifieke aspecten van elk onderwerp m.b.t. de geldende wetgeving, de rechtspraak en de praktijk op het terrein.

Het werk is bestemd voor alle ervaren of beginnende actoren uit de maatschappelijke of juridische wereld die nu of in de toekomst betrokken zijn bij schuldbemiddeling en collectieve schuldenregelingen.

De **vijfde editie** werd in 2023 geschreven en in april 2024 gepubliceerd.

4. OPLEIDINGEN OP MAAT

Het Observatorium gaat in op specifieke opleidingsvragen van ondernemingen en verenigingen (MIREC, Epée vzw, PCS van Beaumont (sociaal cohesieplan), Fondation Cyris enz.).

In 2023 heeft het Observatorium de volgende opleidingen gegeven: een opleiding over budgetproblemen, financiële moeilijkheden en procedures bij schuldbemiddeling aan de maatschappelijk werkers van MIREC (regionale missie voor integratie en tewerkstelling van Charleroi); een opleiding over consumentenbedrog aan de maatschappelijk werkers van de vzw Epée; een opleiding over energieproblemen aan de maatschappelijk werkers van het Sociaal Cohesieplan van Beaumont.

Analyses, studies en aanbevelingen

1. ARTIKELS EN ANALYSES

In 2023 hebben het juridisch team, het sociaal-economisch team en het preventieteam van het Observatorium 11 artikels over actuele kwesties geschreven.

Drie artikels verschenen in tijdschriften :

- [Indépendants en difficulté](#) (V. Sautier en C. Wauthier, verschenen in L'Observatoire)
- [Nouveaux profils touchés par les difficultés financières sévères, mais peu de nouvelles demandes en médiation de dettes](#) (C. Jeanmart, verschenen in L'Observatoire)
- [« Où sont les surendettés ? ». Analyse du faible recours à la médiation de dettes amiable ou judiciaire en période de crise en Belgique](#) (E. Dehon en C. Jeanmart, in het Frans verschenen in Bulletin Juridique & Social).

De andere artikels staan op de site van het Observatorium:

- [Wetgevend nieuws: nieuwe geldende bedragen](#) (S. Thibaut en V. Sautier) ;
- [Overzicht van de wetgevende actualiteit 2022](#) (S. Thibaut en V. Sautier)
- [Terugblik op de statistieken uit het jaarverslag 2022 van de CKP](#) (E. Dehon)
- [Waar zijn de mensen met overmatige schulden? Analyse waarom zo weinig mensen een beroep doen op minnelijke of gerechtelijke schuldbemiddeling in tijden van crisis in België](#) (E. Dehon en C. Jeanmart)
- [Overzicht van de wetgevende actualiteit](#) (S. Thibaut en V. Sautier)
- [Consumentenkrediet: nieuwe Europese richtlijn in het verschiet](#) (C. Wauthier)
- [Consumentenkrediet in België: een economische en juridische analyse](#) (E. Dehon, C. Jeanmart en S. Thibaut)
- [Centrale voor kredieten aan particulieren: voor een betere beoordeling van de kredietwaardigheid van consumenten in](#) (C. Wauthier)

2. NIEUWE PUBLICATIE

In 2023 gingen we een samenwerking aan met uitgeverij Kluwer. Dit leidde tot een hoofdstuk over collectieve schuldenregeling in het boek: "[Droit familial : étude pratique et transversale](#)".

3. ADVIEZEN EN AANBEVELINGEN

Het Observatorium wordt regelmatig geconsulteerd voor advies over voorontwerpen van wet of tijdens hoorzittingen.

In 2023 heeft het Observatorium het volgende advies opgesteld: [Avis sur la proposition de loi modifiant le Code judiciaire visant à favoriser le recours au règlement collectif de dettes n°2679/1](#).

Samen met zijn Vlaamse (SAM) en Brusselse (CAMD) tegenhangers en de Belgische en regionale netwerken tegen armoede (BAPN) heeft het Observatorium ook een aantal aanbevelingen geformuleerd:

- [Minnelijke invordering van schulden: vaststellingen en aanbevelingen](#)
- [Gerechtelijke invordering: onze aanbevelingen](#)
- [Strijden tegen schulden: voor een menswaardige en doeltreffende aanpak](#)

4. RESEARCHPROJECTEN

4.1. WAAR ZIJN DE MENSEN MET OVERMATIGE SCHULDEN?

Door de opeenvolgende crisissen kregen sommige gezinnen zwaardere financiële problemen. Andere gezinnen waarvan het budget vroeger in evenwicht was, worden nu geconfronteerd met problematische of zelfs overmatige schuldenlast. De betrokken sector verwacht dan ook al sinds 2020 een nieuwe toestroom van aanvragen. En toch blijven de gegevens over nieuwe kandidaten voor CSR en de gegevens over nieuwe dossiers die bij erkende diensten worden ingediend, stabiel. In sommige gevallen dalen de cijfers zelfs. Om deze schijnbare tegenstelling beter te begrijpen, heeft het Observatorium een studie opgezet om na te gaan waarom personen met financiële problemen niet of nauwelijks een beroep doen op procedures om hun overmatige schulden aan te pakken. We gaan na wat het profiel is van mensen met financiële problemen, welke problemen ze ervaren en waarom ze niet of nauwelijks een beroep doen op procedures om overmatige schulden aan te pakken, en we kijken welke (andere) rechtsmiddelen ze inzetten.

Om deze vragen te beantwoorden, zijn we in vier stappen te werk gegaan. (1) we zijn gesprekken aangegaan met belangrijke actoren uit verschillende sectoren. We hebben daarbij naar verschillende profielen en sectoren gekeken (DSB's, advocaten, magistraten, eerstelijns sociale bijstand, voedselhulp, armoede, dakloosheid, sociaal krediet). In totaal hebben we dertig professionals van zeventien verschillende instanties geraadpleegd. (2) Parallel hiermee hebben we statistische indicatoren verzameld. Op die manier wilden we de hypothesen die tijdens de gesprekken naar voren werden geschoven, aan de cijfergegevens toetsen. In totaal werden twaalf indicatoren gemonitord. (3) Na het opstellen van een eerste analysenota met de resultaten van de gesprekken en de indicatoren was het heel belangrijk om die aan zo veel mogelijk mensen voor te leggen. Daarom hebben we in december 2022 een rondetafelconferentie georganiseerd. (4) De resultaten van deze gesprekken werden verwerkt in [een artikel](#) dat in januari 2023 werd gepubliceerd.

Een jaar later hebben we dit project herhaald om de indicatoren en de verschillende hypothesen te updaten. In december 2023 heeft het Observatorium een enquête op basis van een vragenlijst aan alle schuldbemiddelingsdiensten in Wallonië gestuurd om een beeld te krijgen van hoe de dossiers voor een minnelijke schikking zijn veranderd. Begin 2024 hebben we verschillende gesprekken georganiseerd.

**OÙ SONT LES SURENDETTÉS?
UN AN APRÈS...**

**Vous travaillez dans un service de
médiation de dettes?**

**Complétez notre enquête sur
l'impact des crises successives
sur les ménages !**

Observatoire
du Crédit et
de l'Endettement

4.2. CONSUMENTENKREDIET

De statistieken over de markt van de consumentenkredieten (gestage daling) en de opeenvolgende hervormingen om de consument te beschermen, lijken te wijzen op een verantwoordelijker kredietgebruik sinds 2016. Daarom wou het Observatorium een beter inzicht krijgen in hoe de markt en de wetgeving over consumentenkrediet de afgelopen jaren zijn geëvolueerd.

Deze economische én juridische kruisstudieanalyse is bijzonder omdat deze twee disciplines zelden worden gecombineerd. Bovendien steunt ze op uiteenlopende bronnen zoals de studie van de rechtsleer, de wetgeving en de rechtsspraak, maar ook op statistische gegevens en op gesprekken met verschillende actoren uit de betreffende sectoren ('klassieke' en 'sociale' kredietverleners, consumentenverenigingen, magistraten, advocaten...).

De resultaten van de studie werden in september 2023 tijdens het colloquium van het Observatorium over consumentenkrediet voorgesteld (zie Onze evenementen).

Eind 2023 werd de analyse [Consumentenkrediet in België: een economische en juridische analyse gepubliceerd](#). Ze is onderverdeeld in vijf hoofdstukken:

- Consumentenkrediet: doelstellingen en uitdagingen van de nieuwe Europese richtlijn;
- Overzicht consumentenkredietaanbod: spelers en producten;
- Overzicht vraag naar consumentenkrediet: kenmerken van (achterstallige) kredietnemers;
- Bevindingen en problemen over de stappen en procedures bij wanbetaling of ontbinding/opzegging van de kredietovereenkomst;
- Het sluiten van de kredietovereenkomst vanuit economisch oogpunt: rentetarieven op de markt voor consumentenkrediet en uitsluiting van toegang tot krediet.

4.3. MINNELIJKE INVORDERING VAN SCHULDEN

In 2022 is het Observatorium begonnen met een analyse van de minnelijke invordering van schulden. De bedoeling is om een beeld te krijgen van hoe de verschillende betrokken partijen tegen de minnelijke invordering van schulden aankijken (openbare en particuliere schuldeisers, incassobedrijven, gerechtsdeurwaarders, advocaten, vrederechters en schuldenaars). Door al die visies naast elkaar te zetten, leren de betrokken partijen elkaar beter kennen en kunnen relevante aanbevelingen voor de hervorming van de invordering worden geformuleerd.

Deze analyse gebeurt in drie stappen. (1) Gesprekken met belangrijke spelers uit de invorderingssector om een beeld te krijgen van hun noden, ervaringen en verwachtingen (op technisch, menselijk, interprofessioneel en ethisch vlak). (2) Een grootschalige online enquête. (3) Organisatie van werkgroepen om de resultaten van de analyse voor te stellen en van gedachten te wisselen met alle partijen die bij de invordering van schulden zijn betrokken. Het is de bedoeling om op basis van de uitgevoerde analyse tot een werk te komen over de minnelijke invordering.

De analyse wordt in 2024 afgerond.

4.4. SCHULDENLAST VAN GEDETINEERDEN

Het Observatorium was in 2021 lid van het begeleidingscomité van een Frans onderzoeksproject over de schuldenlast van gedetineerden. Dit leidde tot het idee om een soortgelijke studie in België uit te voeren. De doelstellingen zijn drieledig: (1) Onderzoek van de literatuur en de beschikbare gegevens (eerst in België, daarna in het buitenland); (2) Verschillende artikels schrijven over het institutionele kader (bestaande procedures, bestaande diensten/actoren), over beschikbare statistieken en over de resultaten van de gegevensanalyse van enquêtes bij zes soorten actoren (gedetineerden, familie en omgeving, slachtoffers, hulpdiensten tijdens de gevangenschap en na de vrijlating, justitie, schuldeisers en invorderaars).

(3) Deze analyse moet leiden tot:

- het formuleren van aanbevelingen voor overheidsinstanties, actoren die werken met gedetineerden (tijdens de detentie of bij hun vrijlating), actoren die betrokken zijn bij de aanpak van overmatige schulden en sociale bijstand in het algemeen (bv. transitopvang, dakloosheid enz.) en schuldeisers en invorderaars;
- het opstellen van diverse praktische gidsen bestemd voor: familie, (ex-)gedetineerden, schuldeisers en invorderaars, professionals uit de sociale bijstand en schuldbemiddeling.

In 2023 begon het onderzoekswerk naar de beschikbare statistieken, de staat van de literatuur en het institutionele kader. Daarom heeft het Observatorium op 23 januari 2023 deelgenomen aan de ontmoeting 'Accompagner des sortants de prison' (begeleiden van mensen die de gevangenis verlaten), die werd georganiseerd in de gevangenis van Jamioulx en waar van gedachten kon worden gewisseld met de verschillende verenigingen die in de regio Charleroi gevangenen begeleiden en re-integreren. Op 16 oktober 2023 nam het Observatorium eveneens deel aan het re-integratieplatform van de gevangenis van Ittre. Die ochtend konden de gedetineerden in dialoog gaan met en vragen stellen aan vertegenwoordigers van verenigingen en overheden.

Dit project wordt in 2024 afgerond.

5. EVALUATIERAPPORT: PRÉVENTION ET TRAITEMENT DU SURENDETTEMENT EN WALLONIE

Op vraag van het Waals Gewest publiceert het Observatorium elk jaar een evaluatierapport waarin de ontwikkelingen en ingrepen op het vlak van preventie en de aanpak van overmatige schulden in het Waals Gewest worden geanalyseerd. Overmatige schulden worden vanuit vier hoeken benaderd: de evaluatie van het probleem, het profiel van de mensen die een erkende schuldbemiddelingsdienst raadplegen, de aanpak van overmatige schulden en preventie. Het rapport richt zich op de actualiteit van dat jaar en presenteert gegevens van enquêtes die bij de erkende schuldbemiddelingsdiensten werden afgenomen.

De inhoud van het [rapport voor de jaren 2022-2023](#) werd anders benaderd om beter in te spelen op de recentste ontwikkelingen en gegevens. Het werd gepubliceerd in het eerste trimester van 2024.

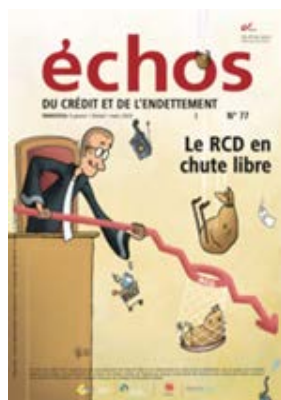
6. ECHOS DU CRÉDIT ET DE L'ENDETTEMENT

Het driemaandelijke tijdschrift [Les Echos du crédit et de l'endettement](#) wordt uitgegeven door het agentschap Alter, in samenwerking met het Observatorium Krediet en Schuldenlast.

In 2023 heeft het Observatorium de vergaderingen van het redactiecomité van het tijdschrift samen met de hoofdredactrice geleid.

Het juridische en het sociaal-economische team van het Observatorium hebben **zeven artikels** over actuele issues geschreven die in het tijdschrift werden gepubliceerd:

- [La procédure en RCD dans l'œil du cyclone du CSJ](#) (S. Thibaut)
- [Où sont les surendettés ?](#) (E. Dehon)
- [Une procédure française beaucoup plus souple](#) (C. Jeanmart)
- [Recouvrement : du nouveau pour les débiteurs !](#) (V. Sautier)
- [Le marché du crédit à la consommation: constats et évolution sur dix ans](#) (E. Dehon)
- [Retards de paiement: des solutions pour le consommateur, des conséquences pour le prêteur](#) (V. Sautier)
- [Une nouvelle directive européenne pour les contrats de crédit aux consommateurs](#) (C. Wauthier)

Bovendien heeft het juridisch team **vier columns** over rechtspraak in verband met collectieve schuldenbemiddeling verzorgd. De **vijftien vonnissen** die werden gepubliceerd en samengevat, werpen een licht op de nieuwste trends in de rechtspraak. De vonnissen werden verzameld in samenwerking met de griffies en allerlei tussenpersonen, zoals vertegenwoordigers van schuldbemiddelingsdiensten:

- [Chronique 1/2023](#)
- [Chronique 2/2023](#)
- [Chronique 3/2023](#)
- [Chronique 4/2023](#)

Interregionaal overleg

Het Vlaamse SAM (Steunpunt Mens en Samenleving), het Brusselse Steunpunt Schuldbemiddeling en het BAPN (Belgisch Netwerk Armoedebestrijding) komen regelmatig samen om de problemen van schuldenlast en overmatige schuldenlast in de verschillende gewesten te bespreken. Ze formuleren gemeenschappelijke adviezen en aanbevelingen en organiseren webinars om de sector van overmatige schuldenlast anschouwelijk te maken en te reageren op de lopende hervormingsprojecten.

Online juridisch platform JuriObs

JuriObs is een juridisch platform dat in 2020 online ging. Het platform geeft rechtsbeoefenaars online gratis toegang tot becommentarieerde rechtspraak over kredieten en de collectieve schuldenregeling en tot samengevatte en becommentarieerde juridische informatie (Belgische en Europese wetgeving, rechtsleer en standaarddocumenten). Meerdere keren per jaar wordt een e-flash verspreid met alle nieuwigheden die op het digitale platform zijn gepubliceerd ([2023/1](#)).

Ook in 2023 werd JuriObs aangevuld. Het platform telde toen 497 documenten. Er werden in de loop van 2023 zestig beslissingen en zestien commentaren toegevoegd.

JuriObs | Observatorium voor Krediet
en Schuldenlast

Juridische follow-up

De permanente follow-up van wetgeving en rechtspraak is een opdracht voor het hele juridische team. Die follow-up is de voedingsbodem voor alle activiteiten van het Observatorium: opleidingsmateriaal bijwerken, nieuwe opleidingen aanbieden, onderwerpen van studies bepalen, de Waalse portaalsite over overmatige schuldenlast bijwerken, particulieren en professionals zo goed mogelijk juridisch advies aanbieden en relevante informatie via de nieuwsbrief verspreiden.

Voor deze permanente follow-up van de wetgeving raadpleegt het team dagelijks en/of wekelijks officiële Belgische rechtsbronnen (het Belgisch Staatsblad, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Waals Parlement, het Grondwettelijk Hof enz.), Europese rechtsbronnen (het Europees Parlement, het Hof van Justitie van de Europese Unie enz.) en verschillende juridische werken en publicaties (JLMB, Journal des Tribunaux, Bulletin Juridique et Social, werken van de CUP, juridische bijscholingen, Tijdschrift voor Belgisch handelsrecht enz.).

De follow-up focust op alle onderwerpen die verband houden met financiële dienstverlening aan particulieren (kredieten, bankdiensten, verzekeringen enz.) en op (overmatige) schulden, minnelijke en gedwongen invordering van schulden en insolventieprocedures.

Juridisch advies aan particulieren en professionals

Volledig en relevant advies geven aan particulieren die problemen hebben met een schikking, een beslag, een verkoop van een onroerend goed of een schuldeiser, maar ook aan professionals die geconfronteerd worden met een complexe juridische kwestie, het valt allemaal onder onze sociale opdracht. Het juridisch team beantwoordt vragen van particulieren en van professionele schuldbemiddelaars of maatschappelijk werkers uit Wallonië. Vragen die het team per e-mail of telefoon krijgt. Ze zijn afkomstig van bezoekers van de digitale portaalsite van Wallonië over schuldenoverlast, van tussenpersonen en van begunstigden die aan een preventieactie van het Observatorium hebben deelgenomen of van professionals en particulieren die van onze activiteiten hebben gehoord. Tenzij het gaat om complexe dossiers, volgt het antwoord binnen 48 uur.

In 2023 gaf het team **570 juridische adviezen**.

Het gaat om zeer uiteenlopende vragen. Door de crisis waren de onderwerpen die het vaakst aan bod kwamen **beslagleggingen, betalingsachterstand, verjaren van schulden en collectieve schuldenregeling**.

570
Juridische
adviezen

Getuigenissen:

"Heel erg bedankt voor uw heldere, volledige en snelle antwoord."

"Ik ben u enorm dankbaar voor uw hulp. Nog een mooi einde van de week en een prettig weekend."

"Heel erg bedankt voor het snelle antwoord en het uitstekende advies."

"Enorm bedankt voor uw snelle en volledige reply. Uw adviezen zijn bijzonder nuttig in de stappen die we verder zullen ondernemen."

Evenementen

In 2023 organiseerde het Observatorium een colloquium over consumentenkrediet.

Ondanks de opeenvolgende crisissen (corona, geopolitieke conflicten, inflatie) stellen we sinds 2016 vast dat het aantal achterstallige betalingen bij consumentenkredieten daalt. Bij die vaststelling kun je de vraag stellen of er intussen op een verantwoordelijkere manier kredieten worden verleend.

Die vraag werd behandeld tijdens een colloquium dat in september 2023 werd georganiseerd en dat vier thema's aansneet: verantwoord krediet, de markt van het consumentenkrediet, focus op wetgeving en geschillen en uitsluiting van bepaalde consumenten.

Dit colloquium bracht actoren uit verschillende sectoren samen (krediet, sociaal krediet, consumentenverenigingen, academici, publieke schuldeisers, invorderaars enz.).

Het colloquium was een succes met 133 deelnemers die naar twaalf sprekers kwamen luisteren uit de universiteits- en onderzoekswereld (Universiteit Gent, Erasmus Universiteit Rotterdam...) en professionals (Beroepsvereniging van het Krediet, BV-OECO, vredegerecht Charleroi, Cofidis, Testaankoop, vzw SAM Steunpunt Mens en Samenleving, Réseau Financité et Crédal).

De [handelingen van het colloquium](#) vindt u terug op de site van het Observatorium

Vertegenwoordigin- gen, tussenkomsten en partnerschappen

De samenwerking met officiële instanties en de deelname aan werkgroepen en vergaderingen met mensen uit het veld zijn voor het team van het Observatorium een niet te verwaarlozen bron van contacten, opleidingen en informatie.

1. RAADPLEGINGEN ALS EXPERT OP FEDERAAL EN REGIONAAL NIVEAU

1.1 RAADPLEGING DOOR HET KABINET VAN DE MINISTER VAN ECONOMIE

Minister Dermagne heeft een hervormingsproject opgezet in de strijd tegen overmatige schulden. Er komt een nieuw boek over de verschillende aspecten van deze hervorming in het Wetboek van economisch recht. Het kabinet raadpleegde het Observatorium in het kader van dit hervormingsproject.

1.2. RAADPLEGING DOOR HET KABINET VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Minister Van Quickenborne organiseerde ook een denkoefening over het invorderen van schulden. Het Observatorium is gevraagd om aanbevelingen te doen.

1.3. RAADPLEGING DOOR DE KANSSPELCOMMISSIE

Het Observatorium wordt regelmatig gevraagd door de Kansspelcommissie om deel te nemen aan overleg. Tijdens die sessies worden aanbevelingen geformuleerd om spelers beter te beschermen. Daaraan nemen ook Nederlandstalige en Franstalige vertegenwoordigers uit de zorg-, preventie- en onderzoekswereld deel. Het Observatorium wijst hierbij op de gevaren van spelen en overmatige schulden.

1.4. VOorzitterschap van het Selectiecomité voor Financiële Geletterdheid

Sinds 2022 zit het Observatorium het Franstalige selectiecomité voor het [Fonds voor Financiële Geletterdheid](#) voor (beheerd door de Koning Boudewijnstichting).

1.5. DEELNAME OVERLEG STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING

Voor het opstellen van het tweejaarlijks verslag (2022-2023) organiseert het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting regelmatig overlegdagen met verenigingen waarin mensen in armoede zich herkennen, zoals OCMW's, vakbonden, professionals uit diverse sectoren (zoals die voor de bestrijding van overmatige schulden), federale en regionale overheidsdiensten... Het Observatorium neemt hieraan deel.

1.6. PERMANENTE WERKGROEP OVERMATIGE SCHULDEN

In 2022 nam de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders het initiatief om een 'concertation surendettement/schuldenwerkgroep' op te richten. Daarin zitten organisaties die actief strijden tegen overmatige schulden, en gerechtsdeurwaarders die zich bezighouden met minnelijke en gerechtelijke schuldvorderingen. De leden komen uit de drie gewesten. Het Observatorium zit ook in deze werkgroep.

De belangrijkste doelstellingen zijn: standpunten uitwisselen over nieuwe of lopende wetgevende projecten, over (nieuwe) initiatieven van allerlei actoren die met invorderingen bezig zijn, over publicaties en analyses enz.; overeenkomsten en meningsverschillen vaststellen en tot overeenkomsten komen over dergelijke projecten, initiatieven en publicaties; waar mogelijk samen evenementen organiseren of meewerken aan evenementen van andere leden of de onderlinge communicatie bevorderen.

1.7. OVERLEG IN HET KADER VAN HET PROJECT

Het Rassemblement wallon pour le Droit à l'Habitat coördineerde in 2022 een verkennende denkoefening over uitzettingen. Het is de bedoeling om een duidelijk algemeen beeld te krijgen van het uitzettingsprobleem, maar ook om de specifieke kenmerken ervan in kaart te brengen en oplossingen te vinden. Het Observatorium was betrokken bij deze denkoefening. Het eindverslag werd in 2022 gepubliceerd.

1.8. PARTICIPATIEF ONDERZOEK NAAR PERMANENTE BIJSCHOLING OVER HET GELD VAN DE ARMEN

Het Observatorium werd geraadpleegd voor een [recherche participative sur le thème du rapport à l'argent des pauvres](#) met leden van het Réseau wallon de lutte contre la pauvreté, maatschappelijk werkers (OCMW'S, schuldbemiddelingsdiensten) en onderzoeksleiders voor permanente bijscholing bij de vzw RTA.

2. REGELMATIGE DEELNAME AAN WERKGROEPEN OF COMMISSIES

OP WAALS NIVEAU

1. ECONOMISCHE, SOCIALE EN MILIEURAAD VAN WALLONIË (CESEW)

S. Thibaut (juriste van het Observatorium) werd aangesteld als effectief lid van de [Economische, sociale en milieuraad van Wallonië](#) (decreet van 5 juni 2009 van de Waalse regering). Deze raad heeft drie opdrachten om de economische, sociale en ecologische ontwikkeling van het gewest te bevorderen:

- adviezen en aanbevelingen formuleren over alle onderwerpen die verband houden met de ontwikkeling van Wallonië;
- het sociaal overleg tussen de Waalse regering en de sociale partners organiseren;
- het secretariaat verzorgen van de Polen, de Adviesraden en de Erkenningscommissies die in verschillende domeinen gespecialiseerd zijn.

2. WAALS OVERLEGCOMITÉ VOOR ZELFSTANDIGEN IN MOEILIKHEDEN

Het Observatorium is lid van het Waals overlegcomité voor zelfstandigen in moeilijkheden, een initiatief van vzw Un pass dans l'impasse.

In dit comité zitten vertegenwoordigers van Sowalfin, Sogepa, de Waalse kamers van koophandel, UCM, CASS Luik, Forem, Agricall, Reload Belgium, de Federatie van Waalse OCMW's en het Waals netwerk voor armoedebestrijding.

Het comité bespreekt de problemen die zelfstandigen in deze crisisperiode ondervinden, en de complementariteit van haar leden.

3. COMITÉ VOOR DE COÖRDINATIE VAN DE ACTIES TER PREVENTIE EN BESTRIJDING VAN OVERMATIGE SCHULDEN

Eén van de opdrachten van het Observatorium is het verzorgen van het secretariaat van het Comité voor de coördinatie van acties ter preventie en bestrijding van overmatige schuldenlast (artikel 130/1 van het Waalse wetboek voor sociale actie en gezondheid CWASS). Dat bestaat uit een vertegenwoordiger van de minister die bevoegd is voor Sociale Actie en van de administratie, de referentiecentra voor schuldbemiddeling en het Observatorium. De VSZ en Crédal zijn eveneens uitgenodigd.

Dit Comité moet een ruimte creëren voor overleg over en coördinatie van acties die de referentiecentra, het Observatorium voor Krediet en Schuldenlast of de erkende instellingen voor schuldbemiddeling op het terrein voeren.

4. VEELGESTELDE JURIDISCHE VRAGEN

Tijdens deze FAQ-vergaderingen willen we complexe juridische vragen uitwisselen en behandelen, waarmee mensen te maken krijgen die professioneel met overmatige schulden bezig zijn. Er worden ook goede praktijkvoorbeelden gedeeld.

Deze vergaderingen brengen juristen samen van organisaties die actief zijn in de preventie en de aanpak van overmatige schulden (het Observatorium, de door Wallonië erkende referentiecentra voor schuldbemiddeling, Droits Quotidiens, het Steunpunt voor de Diensten Schuldbemiddeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Steunpunt Mens en Samenleving en Agricall).

5. LOKALE OVERLEGPLATFORMEN TER BESTRIJDING VAN OVERMATIGE SCHULDEN

Elk referentiecentrum richt een lokaal overlegplatform op voor actoren die professioneel met overmatige schulden bezig zijn. Iedereen heeft hiervoor een eigen methode ontwikkeld en vult dit overlegproject op een andere manier in.

Het Observatorium is op deze platformen aanwezig om na te gaan met welke problemen de professionals uit de sector te maken krijgen en om waar nodig zijn expertise aan te bieden bij het bespreken van specifieke kwesties.

6. MEDEWERKING AAN DE UPDATE VAN PANORAMA SOCIAL

Elk jaar vraagt de sociale dienst van de Mutualité Chrétienne (Christelijk Ziekenfonds) om mee te werken aan [Panorama social](#), een overzicht van de sociale wetgeving en de sociale instrumenten op federaal, Waals en Brussels niveau. S. Thibaut werkt mee aan het deel over maatregelen om (overmatige) schulden te bestrijden.

OP FEDERAAL NIVEAU

1. OVERLEGGROEP OVER HET BE-FAST-ONDERZOEK

Het [BE-FAST](#)-onderzoek wordt gefinancierd door het Federaal Wetenschapsbeleid BELSPO en wordt in 2023 en 2024 gevoerd in samenwerking met [CESO](#) (KU Leuven) en [CSB](#) (UAntwerpen). Het doel van deze studie is om lessen te trekken uit de corona-epidemie en betere gegevens te distilleren uit crisissituaties. Het project moet uitmonden in een infrastructuur met verbeterde en aangepaste gegevens, in nieuwe indicatoren en in een methodiek die in de toekomst een adequate follow-up van crisissen kan garanderen.

Het Observatorium is lid van de overleggroep voor dit onderzoek. We willen mensen die in armoede verkeren, hun verenigingen en hun netwerken, alsook andere actoren uit de armoedebestrijding bij het onderzoek betrekken en de situaties identificeren die een impact hebben op crisissen, kijken hoe die kunnen worden gemeten en een manier zoeken om mogelijkheden te blijven ontwikkelen waarmee we dergelijke situaties nog beter in kaart kunnen brengen.

2. WERKGROEP SOCIALE INDICATOREN VAN DE FOD SOCIALE ZEKERHEID

Deze groep is bedoeld om informatie uit te wisselen over de sociale situatie en de sociale bescherming in België. Ze bestaat uit leden van de administratie, onderzoekers en mensen uit de praktijk die rond deze kwesties werken. Het observatorium stelt zijn expertise over (overmatige) schulden ter beschikking.

3. CORRESPONDENT VOOR HET TIJDSCHRIFT TIBR

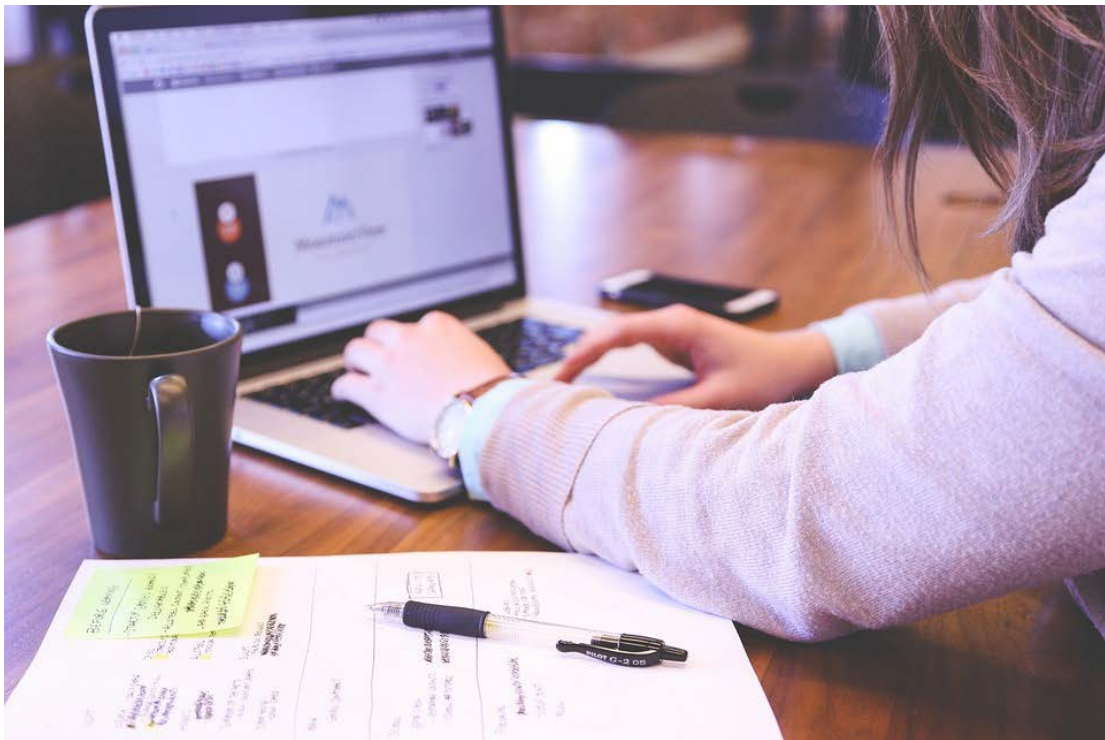
In 2018 nam een aantal onderzoekers van de Belgische universiteiten het initiatief om te starten met het [Tijdschrift voor Insolventie- en Beslagrecht](#). Het juridisch team van het Observatorium werd gevraagd om als correspondent aan het tijdschrift en het bijbehorende digitale platform mee te werken.

4. IGOA (INTERUNIVERSITAIRE GROEP ONDERZOEK EN ARMOEDE)

De IGOA is een vereniging van onderzoekers uit alle instellingen (Belgische universiteiten, hogescholen en onderzoekscentra) die mensen in armoede bij hun onderzoeken willen betrekken. Het is de bedoeling om participatieve onderzoeksprojecten te starten, maar ook om een netwerk op te zetten dat beter kan inspelen op openbare aanbestedingen. Ons sociaal-economisch team neemt deel aan de vergaderingen.

Digitale communicatie

1. WEBSITE

De [website van het Observatorium](#) bevat een schat aan documenten en informatie over de thema's die de vzw behandelt. Ze richt zich op specifieke doelgroepen, zoals maatschappelijk werkers van schuldbemiddelingsdiensten of juristen, maar ook op het grote publiek voor algemenere kwesties. Bezoekers vinden er nieuws over het Observatorium en over zijn publicaties en inschrijvingsformulieren voor opleidingen en de verschillende evenementen die het organiseert.

19.549 gebruikers hebben de website bezocht. De vaakst geraadpleegde pagina's waren die over de schuldbemiddelingsdiensten, onze opleidingen, JuriOBs, onze berekeningstools voor delen die voor beslag vatbaar zijn, en onze evenementen.

2. NEWSLETTERS EN E-FLASH

Het Observatorium verspreidt regelmatig nieuwsbrieven en e-flashes.

De terugkerende rubrieken van de nieuwsbrieven zijn:

- Nieuws
- Agenda
- Onze analyses en studies
- Onze publicaties
- Online juridisch platform 'JuriObs'
- Juridisch nieuws
- Toolbox
- Vacatures
- Onze opleidingen
- Onze tools
- Onze evenementen
- Les Echos du crédit et de l'endettement
- Preventie van overmatige schuldenlast

De e-flashes bevatten specifiek nieuws over het opleidingsprogramma, webinars, adviezen, enquêtes, de publicatie van een brochure enz.

3. SOCIALE NETWERKEN

Het team levert regelmatig bijdragen voor de [Facebook-](#) en [Linkedin-pagina's](#) van het Observatorium met nieuws over de vzw of onze vakgebieden.

Persoverzicht

1. TELEVISIE

canal

- [Canal Z – 7 februari 2023 – " Une crise sans hausse du surendettement "](#)

- [Le Scan – RTBF – 4 september 2023 - " Le Scan : acheter maintenant, payer plus tard, le bon plan mais pour qui ? "](#)
- [JT – RTBF – 23 november 2023 – " Black Friday : êtes-vous un acheteur impulsif ? "](#)

2. RADIO

- [La Première - RTBF – 7 februari 2023 – " Baisse des dossiers en médiation de dettes malgré l'inflation "](#)

3. SCHRIJVENDE PERS

- [L'Echo – 6 februari 2023 – " La hausse des prix n'a pas fait exploser le surendettement "](#)

- [Le Soir – 6 juni 2023 – " Surendettement : une baisse en trompe l'œil "](#)

- [La DH – 12 juni 2023 – " L'énergie et la santé : premières causes d'endettement "](#)

Observatorium Krediet en Schuldenlast vzw
Place du Perron 38
6030 Marchienne-au-Pont
Tel.: 071/33.12.59
Fax: 071/32.25.00
E-mail: info@observatoire-credit.be
Website: www.observatoire-credit.be
Ondernemingsnummer: 0452.320.403 - RPR Henegouwen (afd. Charleroi)
IBAN: BE91 0682 4452 2576